

Obchody wybuchu powstania w getcie warszawskim w latach 40. XX wieku

Pierwsze obchody rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim odbyły się w Polsce w 1945 roku, choć już rok wcześniej uroczystości rocznicowe zorganizowano m.in. w Stanach Zjednoczonych.

W 1945 roku w Warszawie na gruzach getta, w pobliżu Koszar Wołyńskich, przedstawiciele organizacji i partii żydowskich po raz pierwszy złożyli wieńce i oddali cześć bohaterom powstania. Rok później w tym miejscu odsłonięto pierwszy pomnik Bohaterów Getta zaprojektowany przez **Leona Marka Suzina**, a w 1948 roku stanął tam monument **Natana Rapaporta**, który z czasem stał się ikoną powstania w getcie warszawskim. Pomnik Bohaterów Getta został uroczystie odsłonięty **19 kwietnia 1948 roku**, w piątą rocznicę powstania.

Od 1946 roku uroczystości rocznicowe odbywały się w całej Polsce – wszędzie tam, gdzie istniały większe skupiska żydowskie. Najważniejszym regionem osadnictwa żydowskiego był Dolny Śląsk, gdzie lokalne komitety żydowskie organizowały uroczyste akademie i wieczornice, a ulicom nadawano nazwy Bohaterów Getta Warszawskiego.

CRUCZYSTA AKADEMIA

W programie:

- 1) Przemówienia
- 2) Część koncertowo-artystyczna

Bilety do nabycia w Wydziale Kultury i Oświaty przy Tymcz. Kom. Żyd. Śródmiejska 32, pokój 18

צייטווייליקער יידישער קאמיטעט
אין פאדזש

זונטיק דעם 22-טן אפריל 10 פרי קומט פאר
אין קינא „באלטיק“ נארוטאוויטשא 20

א פֿיערלעכע אקאדעמיע

צום

ע צייטונג וואס ווארט פאר אונדז

Szli na pewną śmierć — szli ze świadomością że zginą, ale że walka, która jest z góry skazana na przegrana, będzie ostatnim, wielkim zwycięstwem człowieczego, świętego buntu Żydów.

Ruch chalurowy był organizatorem, mózgiem i duszą powstania w ghetcie warszawskim.

Komendantami powstania, kierownikami grup bojowych, wykonawcami najtrudniejszych i najmniejbezpieczniejszych zadań byli „chalucim“.

Nie był to przypadek. Młodzież ta wyrosła z rewolucyjnego ruchu socjalistyczno - sjonistycznego. Nie zawiodło w tych najtragiczniejszych dla narodu chwilach wychowanie pionierskiego chalurowego ruchu, oparte na zasadach wyzwolenia narodowego i społecznego.

Dziś, w trzecią rocznicę powstania getta w Warszawie, pamiętamy o tych znanych i nieznanym bohaterach.

ciągłości nieograniczony sadyzm i zwierzęcałość niemieckich faszystów.

Jedno już można stwierdzić: Zwyrdniałość hitlerizmu nie było wybuchem „nagłym”, „wojennym” tylko — normalna metoda — ocalenia gnijącego świata kapitalistycznego.

Od chwili zwycięstwa narodowych socjalistów, świat karteli i trustów — kapitał finansowy i jego kliki rządzące przypatrywały się obojętnie na totalizację życia społeczno-polityczno-gospodarczego Niemiec, na rozbudowę obozu śmierci i na szalejący terror. Przypatrywały się biernie gdy SS

pańskiej. A gdy Hitler został rozzuchwaiony i wierząc w swą bezkarnosć przystąpił do likwidacji małych państw w celu osiągnięcia „Lebensraumu” dla imperializmu niemieckiego, wówczas rządzące kliki znalazły „humanitarne” sposoby „obrony” niepodległości narodów, poprzez kapitulację monarchijską.

Przyswiecał im wielki „ideal” — rozgromienie przez ober-bandyte Hitlera międzynarodowego ruchu robotniczego i Związku Radzieckiego. Hitlerizm i jego potworne zbrodnie są — normalnym produktem upadającego ustroju społecznego.

To też Żydostwo europejskie, może zaprezentować rachunek win i zbrodni wszystkim gangsterom imperialistycznym, co jednakże nie zmniejsza winy bezpośrednich wykonawców niemieckich.

Natomiast opór Żydów, zorganizowany w ghettach przeciwko bestii hitlerowskiej należy bezsprzecznie stawić w jednym szeregu z walkami i bohaterskimi zmaganiem klasy robotniczej przeciwko wszelkim krzywdom społecznym.

Dlatego też, My jako kontynuatorzy bohaterskiego ruchu żydowskich mas robotniczych „BUND”, byliśmy duchowymi inspiratorami i inicjatorami powstania w ghetcie warszawskim.

Już od poł wieku jesteśmy pionierami socjalizmu i organizatorami żydowskiego ruchu robotniczego.

To myśmy wyrównali kałki robotników żydowskich w niewoli carskiej, to myśmy uzbroili żydowskich szewców i krawców w walce z czarnosecinnymi bandami, to myśmy ich wychowywali, aby mogli stać ramie przy ramieniu z proletariatem rosyjskim w zbrojnej walce z caratem, to z naszych szeregów wyszli bohaterscy mściciele jak HIRSZ LEKERT, to z naszych szeregów wyszli uzbrojeni robotnicy, którzy toczyli boje z zyletkarzami Ozonu i Falangi. Czy w Minsku, czy w Przytyku, czy w Kielcach, wszędzie byliśmy aktywni w walce z krzywdą społeczną i narodową.

Gdy rodzimy faszizm żądrosny o laury Hitlera chciał w Polsce wprowadzić Norymberskie ustawy, wówczas zorganizowaliśmy stręjk powsze-

chny, który obiał całe społeczeństwo żydowskie. TO BYŁA NASZA TWARDA SZKOŁA SOCJALISTYCZNA.

Myśmy nigdy nie paktowali z panami z Ozonu, natomiast byliśmy w najserdeczniejszych stosunkach z polskim ruchem socjalistycznym, kształciliśmy naszych robotników w duchu solidarności robotniczej i braterstwa narodów.

Dlatego też, gdy nastąpił okres okupacji faszystowskiej i niewoli narodowej, nasi zrozumieli swoje zadanie, nienawidzili faszyzmu i nie mieli żadnych złudzeń co do jego zamiarów, dlatego też stali w żarzącej walce z Judenratami, z policją żydowską i innymi opryskami-wyrzutkami społeczeństwa żydowskiego.

BOHATERÓW POWSTANIA 1943 r.

Bohaterów, którzy w walce sił demokratycznych świata o lepsze jutro, nie szcędząc SWEGO ŻYCIA całą swoją zboląłą duszą rzucili się w wir walki, by wraz z wszystkimi progresywnymi siłami świata stanąć na szczytach w boju przeciwko: **FASZYZMOWI I IMPERIALIZMOWI!**

Dajmy wyraz łączności Naszego Społeczeństwa z Bohaterami powstania w Ghetcie Warszawskim.

ICH WALKA BYŁA NASZA WALKĄ!

Niech pamięć wspólnie przelanej krwi z barbarzyńskim najeźdźcą; pamięć o olbrzymich ofiarach poniesionych przez Naród Żydowski **BEDZIE WIECZNA.**

Pomnik Powstańców Ghetta niech będzie symbolem martyrologii WALKI i BOHATERSTWA!

Wzywamy wszystkich do czynnego udziału w akcji zbiórkowej na rzecz **Pomnika Powstańców Ghetta Warszawskiego.**

Udział w akcji cegiełkowej na rzecz Pomnika Powstańców Ghetta Warszawskiego to obowiązek całego

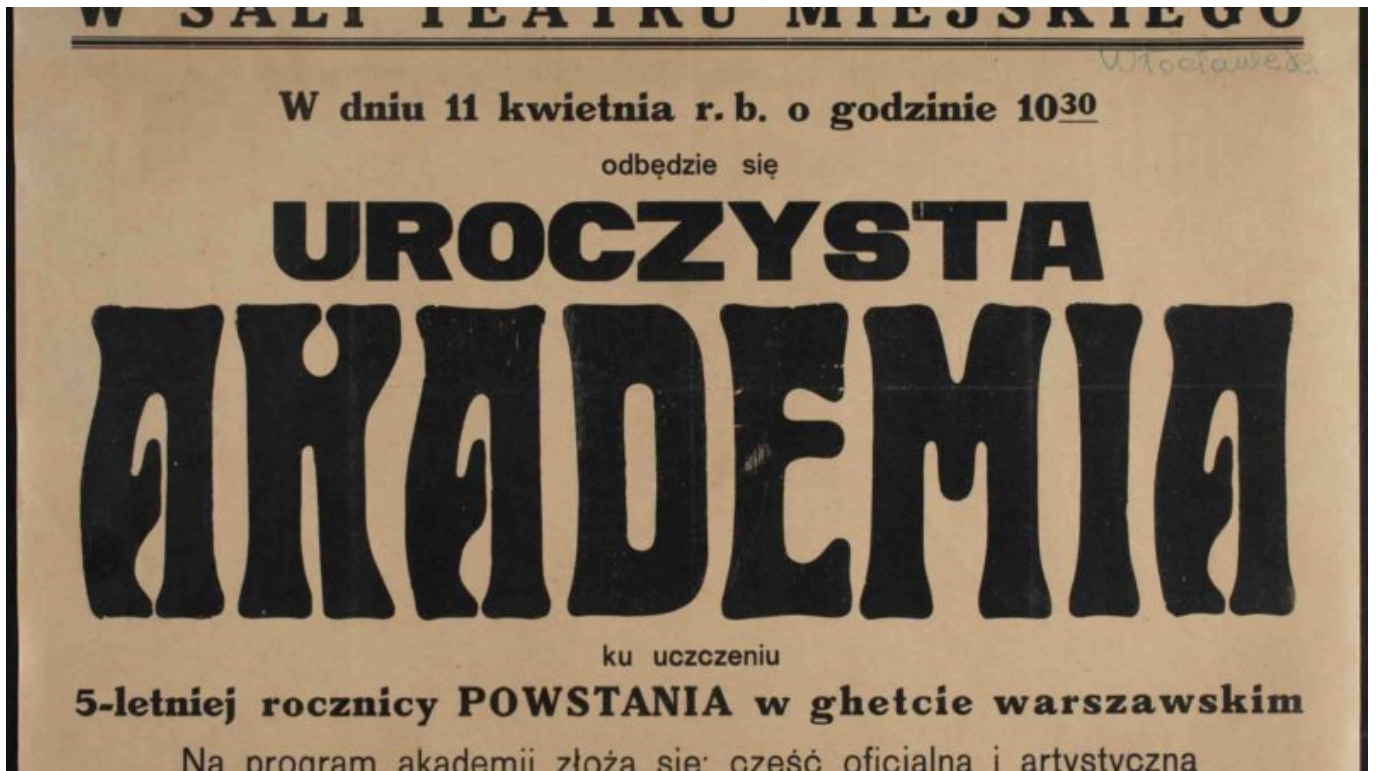

Obchody wybuchu powstania w getcie warszawskim w latach 40.

ZDJĘCIA: BIBLIOTEKA UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO, ŻIH, NAC, TSKŻ

Data

2023-03-06

publikacji:

Data

2023-05-28 14:26

wydruku:

Źródło:

<https://1943.pl/artukul/obchody-wybuchu-powstania-w-getcie-warszawskim-w-latach-40-xx-wieku/>